

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoP/55/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5916203193
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tichý
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5916203193.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tichého a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Jany Kotrčovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Q. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Ružomberku, dieťa rodičov; matky: A. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX a otca: Y. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXX, J. I., v konaní o návrhu matky o udelenie súhlasu na zmenu mena a priezviska maloletého dieťaťa, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 3P/45/2016-20 zo dňa 28.06.2016, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .

Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol návrh matky, ktorý sa domáhala, aby jej udelil súhlas na podanie žiadosti o zmenu mena a priezviska maloletého Q. D. na „Q. F.“ a aby uložil otcovi povinnosť, aby uhradil polovicu nákladov za zmenu mena a priezviska do 15 dní od rozhodnutia súdu. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a o trovách štátu súd prvej inštancie rozhodne samostatným uznesením.

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie posudzoval podľa ustanovení § 35 Zákona o rodine a podľa ustanovenia § 6 ods. 1 zákona č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku.

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že v tomto konaní sa matka domáhala, aby jej súd dal súhlas na podanie žiadosti o zmenu mena a priezviska maloletého a aby súd uložil otcovi povinnosť uhradiť polovicu nákladov, ktoré budú vynaložené na ten účel. Maloletý s návrhom matky vyjadril súhlas, otec a kolízny opatrovník maloletého s návrhom nesúhlasili. Súd prvej inštancie dôvodil, že každý z rodičov môže svoje dieťa samostatne zastupovať v bežných veciach, spravovať jeho majetok a rozhodovať o otázkach výchovy, avšak v iných než bežných veciach, je potrebné, aby sa rodičia dohodli. Je potrebné rozlišovať, či sa nehoda rodičov týka podstatnej veci súvisiacej s výkonom rodičovských práv a povinností alebo nepodstatnej veci. O podstatnú vec ide vždy v prípadoch uvedených v ustanovení § 35 Zákona o rodine. Tento výpočet je podľa súdu prvej inštancie len demonštratívny a súd môže ako podstatnú vec posúdiť aj inú otázku, ktorá tu nie je uvedená. Podľa ustálenej judikatúry zmena priezviska maloletého dieťaťa znamená značný zásah nielen do práv rodičov, ale aj do práv detí. Ak sa teda rodičia o zmene priezviska dieťaťa nedohodnú, môže súd dať jednému z nich súhlas k podaniu žiadosti o zmenu priezviska maloletého dieťaťa len vtedy, ak sú pre také opatrenie závažné dôvody. K okolnostiam významným pre rozhodovanie súdu v tomto konaní je nezáujem rodiča o životné osudy dieťaťa, najmä o to, v akom výchovnom prostredí sa dieťa nachádza, ako prospieva, neplnenie svojich povinností voči

dieťaťu, nezáujem o dieťa, strata zrejmého citového vzťahu k dieťaťu alebo ak z iného závažného dôvodu nie je v záujme ďalšej výchovy dieťaťa, aby bol u neho udržiavaný a prehĺbovaný pocit spolupatričnosti s týmto rodičom. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že otec prejavuje o maloletého rodičovský záujem, vyvíja snahu o zabezpečovanie starostlivosti o maloletého (de iure maloletý bol rozsudkom súdu zverený do starostlivosti otca až do 06.05.2016, kedy nadobudlo vykonateľnosť predbežné opatrenie nariadené uznesením tunajšieho súdu č. k. 7P/35/2016-37 zo dňa 06.05.2016, výrok č. 1), plní si riadne svoju vyživovaciu povinnosť k maloletému (nebolo zistené vedenie exekučného konania na vymoženie výživného na maloletého od otca, resp. trestného konania voči otcovi pre podozrenie zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy). Z uvedeného podľa súdu prvej inštancie vyplýva, že nemožno konštatovať, že otec by si neplnil svoje rodičovské povinnosti k maloletému, neprejavoval o neho záujem. Hoci v konaní bolo preukázané aktuálne narušenie vzťahu medzi otcom a synom, súd prvej inštancie mal za to, že k tomu došlo z dôvodu výchovného štýlu otca, ktorý už v súčasnom vývojovom štádiu maloletého, t. j. na prahu dospelosti celkom nevyhovuje, nakoľko nezohľadňuje potreby, resp. osobnosť maloletého. Uvedené sa v plnej miere prejavilo v čase hospitalizácie maloletého na detskom oddelení ÚVN v Ružomberku pri návšteve otca, ktorý okrem iného uviedol maloletému, aby si zmenil priezvisko, nakoľko robí mu len hanbu. Práve tento prístup otca v zmysle vyjadrenia maloletého vyvolal u neho zlomovú reakciu, keď inicioval u matky podniknutie krokov za účelom zmeny jeho priezviska. Zároveň maloletý poukázal na ďalšie dôvody, ktoré ho k tomu viedli, a to na povesť rodiny otca, jeho životný štýl - viac partneriek, dlhy. Predovšetkým súd prvej inštancie poukázal na impulzivitu v konaní otca aj syna, otec si svoju impulzivitu priznal a rovnako aj maloletý. Situácia náhle hospitalizácie maloletého mohla objektívne vyvolať u otca a maloletého zvýšené emotívne reakcie. Súd prvej inštancie sa stotožňuje s názorom psychologičky Mgr. G. I., že takýmto spôsobom, t. j. zmenou priezviska nie je možné usporiadať dlhodobé nezhody medzi rodičmi a dieťaťom a ani medzi rodičmi ako takými. Podľa názoru súdu prvej inštancie v tejto situácii k riešeniu aktuálne problematického vzťahu medzi otcom a synom urýchlená zmena priezviska prispieť nemôže, naopak môže len situáciu vystupňovať negatívnym smerom. Maloletý dostatočne nevážil všetky dôsledky tohto svojho rozhodnutia v takom krátkom čase. Je evidentné, že zmena priezviska nepochybne je závažným rozhodnutím, a pokiaľ psychologička Mgr. G. I. pripustila možnosť narušenia integrity skladby osobnosti maloletého dieťaťa, navyiac s prihliadnutím na diagnostikovanú poruchu správania viazanú na vzťahy v rodine u maloletého, je tým spochybnený súlad zmeny priezviska so záujmom a potrebami maloletého. Ďalej súd prvej inštancie dôvodil, že nemožno konštatovať existenciu takých vážnych dôvodov, pre ktoré by nebolo v záujme ďalšej výchovy dieťaťa, aby sa u neho udržiaval a prehľboval pocit spolupatričnosti s otcom. Z postoja otca vo vzťahu k maloletému vyplýva snaha o zachovanie vzájomných väzieb napriek tomu, že maloletý to v súčasnom období odmieta a trvá na zmene priezviska. Podľa súdu prvej inštancie by vyhovením návrhu matky došlo k hrubému a ničím neodôvodnenému zásahu do rodičovských práv otca. Tvrdenia o zlej povesti rodiny otca, jeho pochybnom životnom štýle neboli ničím podložené, ide len o subjektívne hodnotenie otca zo strany maloletého a jeho matky. Navyiac podľa názoru súdu prvej inštancie snaha maloletého o zmenu priezviska aktuálne vzhľadom na znenie navrhovaného priezviska aj s prihliadnutím k vyjadreniu maloletého predstavuje „vyslobodenie z väzieb“ nielen na otca, ale aj na matku (navrhované priezvisko nie je priezviskom matky) a snahu o budovanie si niečoho vlastného v nadväznosti na charakteristiku jeho osobnosti, snahu maloletého o vlastnú identitu a samostatnosť, vynikanie, čo je úplne odlišným dôvodom od skôr uvádzaného dôvodu týkajúceho sa vzťahu s otcom, pričom je ťažko posúdiť, ktorá motivácia je prioritná. Pokiaľ teda tento návrh na zmenu priezviska v podstate inicioval sám maloletý - prostredníctvom návrhu matky, ako vyplynulo z výpovede rodičov maloletého, ako aj samotného maloletého, súd prvej inštancie dospel k záveru, že dôvody uvádzané maloletým, osobitne s prihliadnutím k impulzívnemu charakteru jeho konania, nie sú v danom prípade takým závažným dôvodom, pre ktorý by u maloletého malo dôjsť k zmene mena a priezviska, t. j. pre ktorý by maloletý nemal niesť priezvisko svojho otca, ktorý sa oň zaujíma a riadne si plní svoju vyživovaciu povinnosť a ktoré by odôvodňovali taký závažný zásah do rodičovských práv otca, ako je zmena priezviska dieťaťa. Súd prvej inštancie sa stotožnil s názorom otca a kolízneho opatrovníka maloletého, že na dôkladné zváženie tohto rozhodnutia je potrebný dlhší čas.

4. Proti citovanému rozsudku v zákonnej lehote podala odvolanie matka, ktorá uviedla, že otec si dlhodobo neplnil vyživovaciu povinnosť do 06.05.2016, kedy bol zaviazaný rozsudkom prispievať na výživu syna výživným vo výške 150,- eur mesačne. Dovtedy po 9-tich mesiacoch si vyživovaciu povinnosť neplnil buď vôbec alebo minimálne. Dlhodobu sa nestaral o synove potreby a záujmy, o čom svedčia synove opakované návštevy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok. Ani na pojednávaní sa otec nevyjadril, že by mal záujem tráviť čas so synom alebo podieľať sa s ním

na spoločných aktivitách. Otec podľa jej názoru dlhodobo neprejavuje, alebo prejavuje len minimálny záujem o dieťa, a preto nevidí dôvod, prečo by mal byť prehlbovaný pocit spolupatričnosti s otcom cez spoločné priezvisko, pokiaľ to syn cíti inak. K synovmu odporu k otcovi prispelo aj otcove chovanie pred pojednávacou miestnosťou, kde bol otec opakovane vulgárny a bol usvedčený, že pred súdom klame, keď tvrdil, že vetu „Pokiaľ nebudem musieť platiť výživné, budem so zmenou priezviska a mena súhlasieť.“, nikdy nepovedal, čo kolízna opatrovníčka vyvrátila a potvrdila, že otec jej to skutočne povedal. Na základe uvedeného sa syn rozhodol podať trestné oznámenie za krivú výpoveď. V odôvodnení súdu o tejto skutočnosti nie je zmienka a syn dôkaz k trestnému oznámeniu musel hľadať vo zvukovej nahrávke z pojednávania. Ďalšou závažnou skutočnosťou podľa odvolateľky je lekárska správa - psychologičky Mgr. G. I., ktorá sa absolútne nestotožňuje s jej ústnym vyjadrením, na základe ktorého podala odvolateľka samotný návrh. V tejto správe sa píše, že „len súd môže rozhodnúť primerane k potrebám maloletého“, nemôže sa súd stotožniť a odvolávať na ostatné vyjadrenia tejto správy. Syn je mentálne vyspelá osobnosť, čo vyplýva z minulých psychologických správ, má morálne právo sám vybrať, ako sa chce volať, a pokiaľ nie je jeho výber v rozpore so zákonom, nevidí dôvod, prečo by mu malo byť toto právo odňaté. Syn bol prijatý na Súkromnú obchodnú akadémiu v Žiline, kde od septembra bude bývať na školskom internáte. Podľa jeho slov ide o „nový štart“ a odvolateľke ako matke záleží na tom, aby sa mu tento nový štart podaril podľa jeho predstáv a k nim nepochybne patrí aj právo začať s novým priezviskom, na ktoré môže byť hrdý, nakoľko ide o priezvisko bez škvŕn z minulosti. Argumenty kolíznej opatrovníčky nijako nezodpovedali záujmom syna, pričom ani nemala potrebu dohodnúť stretnutie, aby pred pojednávaním zistila názor syna, ktorý mala pred súdom deklarovať. Naopak, konštatovala, že návrh je neštandardný, nakoľko priezvisko, ktoré si syn vybral, nekorešponduje s priezviskom ani jedného z rodičov. Odvolateľka poukázala na to, že zo synovho výberu je zjavné, že si vybral meno a priezvisko úplne dobrovoľne a z vlastnej vôle. Kolízna opatrovníčka ospravedlňovala chovanie otca na návšteve na detskom oddelení ÚVN v Ružomberku, kde ho okrem odporúčaní, že si má podrezať žily, alebo sa otráviť, otec osobne požiadal, aby si priezvisko zmenil a nerobil mu hanbu. Z uvedeného dôvodu vyslovila pochybnosť nad konaním kolízneho opatrovníka. Okrem toho poukázala na to, že výška správnych poplatkov by činila po schválení žiadosti za otca sumu 66,- eur, nakoľko sa jedná o maloleté dieťa. Pričom v súčasnej dobe syn navštevuje aj kurz autoškoly, na ktorý mu otec neprispel a z ktorého vydaním sú spojené ďalšie výdavky. Preto navrhla, aby súd rozsudok zmenil.

5. K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril kolízny opatrovník, ktorý navrhol potvrdiť rozhodnutie súdu prvej inštancie.

6. Otec sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

7. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania v rozsahu danom ustanovením § 65 C. m. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania napadnutý rozsudok potvrdil v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1, 2 C. s. p. v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 C. m. p.

8. Krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 C. s. p. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 C. s. p.).

9. Pre úplnosť odvolací súd k odvolacím dôvodom uvádza, že dôkazy hodnotí súd prvej inštancie podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo (§ 191 ods. 1 C. s. p.). Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov.

10. V súvislosti s námietkou matky ohľadne nevypočítania maloletého syna kolíznym opatrovníkom, odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 38 ods. 1 C. m. p., podľa ktorého, ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor a ustanovenie § 38 ods. 2 C. m. p., podľa ktorého názor

maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim veku a vyspelosti. Zisťovanie názoru maloletého je obligatónym postupom súdu, pričom vyjadrenie názoru dieťaťa nie je podmienené vekovou hranicou ani rozumovou vyspelosťou, ale schopnosťou ho vyjadriť, a to primárne samostatne. Schopnosť vyjadriť samostatne svoj názor je ovplyvnená predovšetkým od veku a rozumovej vyspelosti dieťaťa. Rovnako s prihliadnutím na vek a vyspelosť dieťaťa, súd zvolí spôsob zistenia názoru maloletého, a teda, či tak urobí súd sám výsluchom na pojednávaní, mimo pojednávania prostredníctvom orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a pod., prípadne či tak urobí v prítomnosti iných osôb, alebo bez prítomnosti iných osôb. Pokiaľ súd prvej inštancie vypočul maloleté dieťa na pojednávaní za prítomnosti kolízneho opatrovníka, ako aj rodičov, odvolací súd nevidí pochybenie v postupe kolízneho opatrovníka a z tohto dôvodu námietku matky odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

11. Pokiaľ ide o námietku matky týkajúcu sa neprihliadnutia súdu prvej inštancie záujmu maloletého dieťaťa, odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vyčerpávajúcym spôsobom zohľadnil všetky právne relevantné skutočnosti pre posúdenie samotného návrhu, a to aj v kontexte s vyjadrením maloletého. Najlepší záujem dieťaťa nemôže spočívať v tom, že dieťa vyjadrí vôľu motivovanú „novým štartom“ do života v podobe zmeny mena a priezviska bez akéhokoľvek súvisu s priezviskami biologických rodičov, navyše motivované snahou „pretrhnúť“ väzby na biologických rodičov, najmä na otca. Odvolací súd dodáva, že k zmene priezviska, resp. mena maloletého dieťaťa vo forme súhlasu namiesto otca pri žiadosti o zmenu priezviska (mena), dochádza zásadne vo výnimočných prípadoch (napr. hanlivé priezvisko a pod.), čo v danom prípade naplnené nebolo.

12. Odvolací súd konštatuje, že dôvodom pre vyhovie návrhu matky na zmenu mena a priezviska maloletého, nie je možné vyhovieť ani z dôvodov ekonomického charakteru, ktoré spočívajú vo výhodnejšej výške poplatku za takúto zmenu v prípade maloletého dieťaťa. Navyše maloletý je blízko veku dospelosti, kedy bude sám oprávnený rozhodnúť, a to bez ohľadu na vzťah k biologickým rodičom, či takúto žiadosť o zmenu priezviska a mena podá na príslušný správny orgán.

13. Odvolací súd poukazuje na to, že okresný súd dôsledne uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal výsledky vykonaného dokazovania, riadne citoval právne predpisy, ktoré na prejednávaný prípad aplikoval a z nich vyvodil svoje právne závery, ktoré riadne vysvetlil, pričom dostatočne a presvedčivo objasnil, z akých úvah vychádzal. Jeho rozhodnutie tak nemožno považovať za také, ktoré by bolo v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Pri výklade aplikácie právnych predpisov sa prvostupňový súd neodchýlil od znenia príslušných ustanovení, nepoprel ich účel ani podstatu, a preto rozhodnutie odvolací súd považoval za ústavne konformné. Nakoľko odvolacie dôvody odvolateľky boli neopodstatnené a neboli zistené ani nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (pokiaľ majú vplyv na vecnú správnosť v rozhodnutí vo veci samej), tento potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny.

14. Odvolací súd potvrdil aj súvisiaci výrok o trovách konania súdu prvej inštancie, keďže tento vykazuje vecnú správnosť.

15. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 52 C. m. p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

16. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 C. s. p.)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 C. s. p.)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 C. s. p.)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 C. s. p.)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 C. s. p.)